

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТРОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИМІРЮВАНЬ ТА КОНТРОЛЮ

Галузь знань	17 Електроніка, автоматизація та електронні комунікації
Шифр та назва спеціальності	175 Інформаційно-вимірювальні технології
Назва освітньо-професійної програми	Державний нагляд, метрологія та міжнародна стандартизація
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Факультет	Електроніки, автоматизації та метрології
Кафедра	Метрології, якості та стандартизації
Статус навчальної дисципліни	ОК-27 ОПП «Державний нагляд, метрологія та міжнародна стандартизація»
Форма навчання	Денна

Викладачі

Банзак Геннадій В'ячеславович
g.v_banzak@suitz.edu.ua

Доцент кафедри метрології, якості та стандартизації,
кандидат технічних наук, доцент

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни	Предметом вивчення навчальної дисципліни є компоненти метрологічного забезпечення, системні проблеми метрологічного забезпечення і шляхи їх вирішення; структура метрологічного забезпечення, наукові основи вибору номенклатури вимірюваних величин і контрольованих параметрів, засобів вимірювань, контролю, випробувань; обґрунтування вибору структури метрологічного забезпечення конкретних виробничих процесів і випробувальних
-------------------------------	---

	процедур і відповідного технічного, методичного та нормативно-правового забезпечення; оцінки якості метрологічного забезпечення в цілому.
Мета дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни «Метрологічне забезпечення вимірювань та контролю» є підготовка до практичної організаційно-методичної метрологічної діяльності, включаючи розробку і аналіз стану метрологічного забезпечення з урахуванням правових норм, галузевої і видової специфіки об'єктів метрологічного забезпечення.
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	<p>K01. Здатність застосовувати професійні знання й уміння у практичних ситуаціях.</p> <p>K04. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>K05. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>K08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>K10. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ФК1. Здатність проводити аналіз складових похибки за їх суттєвими ознаками, оперувати складовими похибки/невизначеності у відповідності з моделями вимірювання.</p> <p>ФК3. Здатність, виходячи з вимірювальної задачі, пояснювати та описувати принципи побудови обчислювальних компонент засобів вимірювальної техніки.</p> <p>ФК6. Здатність виконувати технічні операції при випробуванні, повірці, калібруванні та інших операціях метрологічної діяльності.</p> <p>ФК7. Здатність до забезпечення метрологічного супроводу технологічних процесів та сертифікаційних випробувань.</p> <p>ФК8. Здатність здійснювати технічні заходи із забезпечення метрологічної простежуваності, правильності, повторюваності та відтворюваності результатів вимірювань і випробувань за міжнародними стандартами.</p>
Результати навчання	<p>ПР02. Знати і розуміти основні поняття метрології, теорії вимірювань, математичного та комп'ютерного моделювання, сучасні методи обробки та оцінювання точності вимірювального експерименту.</p> <p>ПР05. Вміти використовувати принципи і методи відтворення еталонних величин при побудові еталонних засобів вимірювальної техніки (стандартних зразків, еталонних перетворювачів, еталонних засобів вимірювання).</p> <p>ПР08. Вміти організовувати та проводити вимірювання, технічний контроль і випробування.</p> <p>ПР10. Вміти встановлювати раціональну номенклатуру метрологічних характеристик засобів вимірювання для отримання результатів вимірювання з заданою точністю.</p> <p>ПР11. Знати стандарти з метрології, засобів вимірювальної техніки та метрологічного забезпечення якості продукції.</p> <p>ПР12. Знати та розуміти сучасні теоретичні та експериментальні методи досліджень з оцінюванням точності отриманих результатів.</p> <p>ПР14. Вміти організувати процедуру вимірювання, калібрування, випробувань при роботі в групі або окремо.</p>
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 6 кредити ЄКТС (180 годин). Для денної форми навчання: лекції – 40 годин, практичні заняття – 30 години, лабораторні – 20 годин, самостійна робота – 90 годин.
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Терміни викладання дисципліни	Дисципліна викладається у 7 та 8-му семестрі

Програма дисципліни

Тема 1.	Наукові основи метрологічного забезпечення
Тема 2.	Перспективи розвитку наукової складової метрології в різних сферах
Тема 3.	Законодавчо-правова основа метрологічного забезпечення
Тема 4.	Державна система забезпечення єдності вимірювань
Тема 5.	Метрологічна експертиза технічної продукції
Тема 6.	Фізичні величини та їх вимірювання
Тема 7.	Засоби вимірювальної техніки та методи вимірювань
Тема 8.	Структура національної метрологічної служби
Тема 9.	Органи з оцінки відповідності засобів вимірювальної техніки та повірочні лабораторії
Тема 10.	Періодична атестація випробувального обладнання та оцінка відповідності засобів вимірювальної техніки
Тема 11.	Основні вимоги до метрологічного забезпечення випробувань
Тема 12.	Класифікація видів технічного контролю якості продукції
Тема 13.	Структура, мета та завдання метрологічного забезпечення якості продукції.
Тема 14.	Види технічної документації. Метрологічна експертиза конструкторської та технологічної документації
Тема 15.	Об'єктивні та евристичні методи визначення показників якості продукції
Тема 16.	Аналіз впливу метрологічного забезпечення виробництва на якість продукції.
Тема 17.	Класифікація видів технічного контролю якості продукції. Видів випробувань продукції.
Тема 18.	Випробування по видах впливу на об'єкт при випробуванні
Тема 19.	Метрологічне забезпечення випробувань продукції для цілей підтвердження відповідності
Тема 20.	Випробувальне устаткування та ЗВТ для контролю якості продукції

Список рекомендованих джерел

1. Величко О.М., Коломієць Л.В., Гордієнко Т.Б. Метрологія, технічне регулювання та забезпечення якості: у п'яти томах. Том 1: Метрологія. Підручник. – Одеса: ВМВ, 2014. – 688 с.
2. Конституція України; Закон України "Про метрологію та метрологічну діяльність" від 05.06.2014 № 1314-VII.
3. Закон України "Про технічні регламенти та оцінку відповідності" від 15.01.2015 №124-VIII.

4. Закон України "Про акредитацію органів з оцінки відповідності" від 17.05.2001 № 2407-III.
5. Закон України "Про стандартизацію" від 05.06.2014 № 1315-VII.
6. Закон України "Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції" від 02.12.2010 №2735-VI.
7. Закон України "Про загальну безпеку нехарчової продукції" від 02.12.2010 №2736-VI.
8. Закон України "Про безпечність та якість харчових продуктів" від 23.12.1997 № 771/ 97-ВР.
9. Закон України "Про захист прав споживачів" від 12.05.1991 №1023-XII.
10. Закон України "Про відповідальність за шкоду, завдану внаслідок дефекту в продукції" від 19.05.2011 № 3390-VI.
11. Технічний регламент законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, затверджений постановою КМУ від 13.01.2016 № 94 .
12. Технічний регламент щодо суттєвих вимог до засобів вимірювальної техніки, затверджений постановою КМУ від 24.02.2016 № 163.
13. Наказ Мінекономрозвитку України від 14.04.2016 № 696 «Положення про департамент технічного регулювання».
14. Постанова КМУ від 27.05.2015 № 330 «Про визначення наукових метрологічних центрів».
15. Наказ Мінекономрозвитку України від 23.12.2015 № 1747 «Типове Положення про метрологічні служби центральних органів виконавчої влади, інших державних органів, органів управління об'єднань підприємств, підприємств, установ та організацій, які виконують роботи у сфері законодавчо регульованої метрології».
16. Наказ Мінекономрозвитку України від 08.02.2016 № 193 «Про затвердження Порядку проведення повірки законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, що перебувають в експлуатації, та оформлення її результатів».
17. Наказ Мінекономрозвитку України від 23.09.2015 № 1192 «Критерії, яким повинні відповідати наукові метрологічні центри, державні підприємства, які належать до сфери управління Міністерства економічного розвитку і торгівлі України та провадять метрологічну діяльність, та повірочні лабораторії, які уповноважуються або уповноважені на проведення повірки законодавчо регульованих засобів».
18. Постанова КМУ від 16.12.2015 № 1110 «Про затвердження Порядку здійснення контролю за додержанням правил і умов зберігання та застосування національних еталонів».
19. Наказ Мінекономрозвитку України від 21.09.2015 № 1164 «Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру наукових метрологічних центрів, метрологічних центрів і повірочних лабораторій, уповноважених на проведення повірки законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, що перебувають в експлуатації».

Інформація про консультації

Щовівторка протягом навчального року з 14⁰⁰ до 15⁰⁰ год., 301 ауд. – доцент Г. В. Банзак

Загальна схема оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахування балів	Бали нараховуються таким чином:
		для іспиту	для заліку		<i>Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою.</i>
90-100	A	Відмінно	зараховано	Нарахування балів	<i>Поточний контроль проводиться у формі усного</i>
82-89	B	Добре			
74-81	C				

64-73	D	Задовільно		<p><i>опитування та письмового контролю на практичних заняттях. Контроль і облік поточної успішності студентів здійснюється шляхом виставлення в журналі обліку роботи викладача оцінок, отриманих студентом за кожний зарахований вид роботи, згідно із робочою програмою дисципліни.</i></p> <p>Підсумковий контроль - екзамен.</p>
60-63	E			
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання	
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Політика опанування дисципліни

Відвідування: Здобувачі вищої освіти самостійно планують відвідування лекційних занять, що проводяться в межах дисципліни. Присутність на практичних заняттях та контрольних заходах (екзамен/залік) є обов'язковою. При проведенні занять в онлайн режимі, присутність здобувача враховується у разі відкритого вікна.

Дотримання принципів академічної доброчесності: Підготовка усіх завдань, письмових робіт і т. ін., що виконуються в межах дисципліни, здійснюється здобувачем вищої освіти самостійно, на засадах академічної доброчесності. Викладач має право для перевірки робіт застосовувати програму **Unicheck**.

Умови зарахування пропущених занять:

Інші умови: